

РЕШЕНИЕ

№ 26

гр. Враца, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА в публично заседание на двадесет и девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

при участието на секретаря Галина Ем. Вълчкова-Цветкова
като разгледа докладваното от Евгения Г. Симеонова Търговско дело №
20231400900065 по описа за 2023 година

Съдебното производство е образувано по **искова молба вх.№ 4084/23.06.2023** г. на Ц. Й. В., ЕГН *****, с адрес: ***, чрез пълномощника му адв.Н. Д., с която против ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, са предявени обективно съединени иски за заплащане на следните суми:

1/ Осъдителен иск за сумата 100 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие на причинени телесни увреждания при ПТП на 23.08.2022 г., ведно със законната лихва върху тази сума, съгласно чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на уведомяване с извънсъдебната претенция – 16.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане;

2/ Осъдителен иск за сумата 1 013,45 лв., представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, свързани с извършването на разходи за лечение, ведно със законната лихва върху тази сума, съгласно чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на уведомяване с извънсъдебната претенция – 16.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

В исковата молба се посочва, че на 23.08.2022 г., около 17:15 ч. на път II-15 /Враца-Борован-Мизия-п.к.Сараево-Оряхово/, в района на км.5+500 е настъпило ПТП, при което бус – товарен автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР *** СК, управляван от водача В. Я. Т., поради двиЖ.е с превишена и несъобразена с пътните условия скорост, губи управление над автомобила, навлиза в лентата за насрещно двиЖ.е, отнемайки предимството на правомерно движещия се лек автомобил марка "Дачия", модел "Логан" рег.№ ВР *** АР, управляван от водача Ц. Й. В., и реализира удар с него. Твърди се, че причината за настъпване на това ПТП са субективните действия на водача на автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", рег.№ ВР *** СК – В. Я. Т., която не е осъществила постоянен

контрол върху управлението от нея автомобил, поради което е навлязла в лентата за насрещно движение и челно се е блъснала в правомерно движещия се лек автомобил марка "Дачия", модел "Логан" рег.№ ВР *** АР, управляван от водача Ц. Й. В..

Според изложеното в исковата молба, в пряка причинно-следствена връзка с това ПТП Ц. Й. В. е претърпял множество телесни увреждания, изразяващи се в мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма, счупване на костите на носа, изкълчване на китката, счупване на ключицата, силно главоболие, загуба на памет, кървене от носа, рани в областта на лицето, левия клепач и др. Посочва се, че това тежко травматично състояние е наложило приемането му по спешност за лечение в МБАЛ "Х. Ботев" АД, Хирургично отделение, където му е извършен пълен набор изследвания и е проведено лечение на раните по лицето и клепачите. Сочи се също, че на 26.08.2022 г. ищецът е изписан от Хирургично отделение и веднага е приет за продължаване на лечението в Ортопедо-травматологично отделение на същата болница, където на 30.08.2022 г. му е направена оперативна интервенция за открито наместване на фрактурата с вътрешна фиксация. Болничното лечение в МБАЛ "Х. Ботев", АД, гр.Враца е продължило в периода от 23.08.2022 г. до 01.09.2022 г., след което е насочен за домашно лечение с предписана медикаментозна терапия. Твърди се, че на 03.10.2022 г. ищецът отново е приет в Ортопедо-травматологично отделение на същата болница, където на 06.10.2022 г. е извършена оперативна интервенция за премахване на поставените метални остеосинтези, след което е изписан за домашно лечение, рехабилитация и физиотерапия. Посочва се, че на 02.11.2022 г. е постъпил за лечение в Отделение по физикална и рехабилитационна медицина на "Първа частна МБАЛ-Враца" ЕООД за извършване на курс по физикална терапия и рехабилитация, който е продължил до 09.11.2022 г., след което възстановяването е продължило в домашни условия.

Сочи се също, че във връзка с настъпилото ПТП е образувано ДП № 894/2022 г. по описа на РУ на МВР-Враца, пр.пр.№ 6055/2022 г. по описа на РП-Враца, разследването по което е приключило с Постановление за прекратяване на наказателното производство, поради изричното желание на пострадалото лице Ц. Й. В..

В исковата молба се посочва, че от данните на Информационен център към Гаранционен фонд, публично оповестени на интернет страницата на фонда, към датата на събитието е било налице валидно застрахователно правоотношение по задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" с ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, учредено с полица № BG/23/121002592142, предоставящо покритие с начална дата 02.09.2021 г.

Според ищеца, настъпилото събитие, неговата противоправност и виновността на дееца са безспорно доказани, а оттук е доказано и наличие на гражданска отговорност, попадаща в покритието по чл. 493, ал. 1 във връзка с чл. 477, ал. 1 от КЗ.

Посочва се, че ищецът, в качеството си на пострадало лице, има право да претендира пряко от ответника, в качеството му на застраховател по задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите" на виновния водач, изплащане на обезщетения за всички претърпени

неимуществени и имуществени вреди, които са в пряка причинно - следствена връзка с настъпилото ПТП.

Твърди се, че извънсъдебна претенция, при спазване на изискванията на чл. 380 КЗ, е депозирана при ответника на 16.09.2022 г. и е заведена под № 99-5205/16.09.2022 г., като към нея са били прилож. констативен протокол за ПТП с пострадали лица, медицински документи и фактури. Посочва се, че на 20.09.2022 г. е получен отговор от ответника, с който се изисква представяне допълнително на влязъл в сила акт за приключване на наказателното производство, съдебномедицинска и автотехническа експертиза, медицински документи за получените увреждания. Сочи се също, че незабавно – на 07.10.2022 г. от ищеца са изпратени всички допълнителни медицински документи, доказващи причинените увреждания, но на 16.12.2022 г. е получено писмо изх.№ 99-7377/16.12.2022 г. от ответното застрахователно дружество, с което се отказва изплащането на застрахователно обезщетение, поради липса на представените допълнително изисквани документи. Ищецът намира, че така постановеният отказ е неправилен, тъй като допълнително търсените доказателства са изисквани в разрез с чл.106, ал.5 КЗ

При тези съображ.я, ищецът счита, че е налице и задълж.е за законна лихва върху обезщетенията за неимуществени и имуществени вреди на основание чл.429, ал.3 КЗ, считано от датата на извънсъдебната претенция до окончателното им изплащане.

В исковата молба се твърди, че в пряка причинно-следствена връзка с реализираното ПТП са причинени неимуществени и имуществени вреди на ищеца, както следва:

Повторно се посочва, че предвид настъпилите телесни увреждания на ищеца е проведено болнично лечение с две оперативни интервенции. Твърди се, че ищецът е изпитвал силни болки в областта на ръката и невъзможност за движ.е и използването ѝ, болки и дискомфорт в областта на лицето, а счупването на носните кости е причинило и затруднение в дишането и постоянно главоболие. Посочва се, че се е нуждал от постоянна чужда помощ при обслужване на ежедневните си нужди, тъй като по време на болничното и домашното лечение не е могъл да използва ръката си и това му е създавало значителни неудобства и е налагало употреба на множество лекарства. Сочи се също, че допълнителни болки и страдания са причинени от факта, че първоначално оперативна интервенция е извършена под обща анестезия, както и че след това ищецът се е надявал, че здравословното му състояние ще започне да се подобрява, но с всеки изминал ден болките са се увеличавали и кулминацията на страданието му е настъпила, когато на 06.10.2022 г. е разбрал, че ще му бъде извършена и втора оперативна интервенция за отстраняване на металната остеосинтеза. Твърди се, че болките не са намалели и по време на домашното лечение, като тежкото му здравословно състояние е изисквало и провеждането на процедури по рехабилитация, но дори и това не е довело до пълното му възстановяване и връщане към нормалния и пълноценен начин на живот.

В исковата молба се твърди също, че влошеното здравословно състояние се е отразило тежко и на психиката на ищеца, което е наложило преглед при психиатър, който му е поставил диагноза "Смесено тревожно депресивно разстройство" и му е предписал медикаментозна терапия.

Посочва се, че в резултат на настъпилото ПТП ищецът е претърпял травмиращо събитие, свързано с физиологични болки и страдания, които са направили протрахиран психологичен отговор на тревожно-депресивно състояние със страхови нюанси. Претърпял е няколко състояния на екстремно психологичен стрес без време за адаптация, като единият е бил след като се е събудил в болницата, след пълна загуба на памет относно настъпилия инцидент; вторият е свързан с липсата на адекватно обяснение за причината, поради която е в болница, което го е накарало да помисли, че тази трагедия е сполетяла не само него, но и цялото му семейство, а третият е свързан с продължителното лечение, съпроводено с много болки и интервенции. Твърди се също, че е започнал да получава панически разстройства, да има усещане за безсилие и безпомощност, да има нарушения на съня и храненето, а нуждата от непрекъсната помощ в ежедневието е довела до загуба на усещане за самостоятелност и независимост. Излагат се и твърдения, че и в момента ищецът продължава да е тревожно-дистимен, като тревожността се засилва при качване в транспортно средство, както и че изпитва нежелание да остава сам, има кошмарни нощни сънища и изпада в психогенни кризи с треперене и изтръпване на крайниците и силна раздразнителност.

Според изложеното в исковата молба, допълнителна психотравма е причинена и от обстоятелството, че ПТП е довело до нарушаване на семейната динамика, тъй като до този момент ищецът е поемал отговорности като глава на семейството, а след това не е могъл да бъде пълноценен съпруг и баща и е бил поставен в пълна зависимост. Твърди се, че причинените тежки травми са го поставили в невъзможност да работи и да издържа себе си и семейството си, което състояние продължава и до момента. Посочва се, че първоначално ищецът е бил в отпуск по болест, но тъй като състоянието на нетрудоспособност е продължило дълго време това е наложило преминаването му през ТЕЛК и му е издадено ЕР № 0374/02.05.2023 г., с което е определена временна нетрудоспособност, тъй като движ.ето на травмираната раменна става все още не се е възстановило в пълен обем.

Ищецът счита, че следва да бъде обезщетен за всички увреждания, неудобства, болки и страдания, които е преживял. Обръща внимание на съда, че при определяне размера на дължимото обезщетение следва да бъде взета предвид нарастващата инфлация в страна, като в тази насока развива подробни съображ.я. Намира, че при прилагане принципа на справедливостта по чл.52 ЗЗД дължимото обезщетение за претърпените неимуществени вреди възлиза на 100 000 лв.

В исковата молба се твърди, че във връзка с процесното ПТП и проведеното лечение на получените травми ищецът е претърпял и имуществени вреди в размер на 1 013,45 лв., за които представя фактури и касови бележки.

В съдебно заседание на 29.02.2024 г. съдът на основание чл.214, ал.1 изр.3 ГПК е допуснал изменение в размера на първия предявен иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди чрез увеличение на същия от 100 000 лв. на 130 000 лв., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 16.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

В срока по чл.367, ал.1 ГПК е постъпил **отговор вх.№ 5279/23.08.2023 г.** от ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, чрез пълномощника му адв. Т. Т..

Ответникът изразява становище за неоснователност на исковата претенция, като оспорва изключителната вина на водача В. Я. Т. за причиняване на вредоносния резултат. Оспорва механизма на настъпилото ПТП и счита, че описаният такъв в исковата молба не отговаря на действително развилия се. Изтъква, че представеният от ищеца констативен протокол за ПТП не се ползва с материална доказателствена сила за настъпването на ПТП и без да е установен механизма на ПТП не може да бъде направен извод за това кой от участниците е действал противоправно, при което не може да намери прилож.е и презумпцията за вина по чл.45, ал.2 ЗЗД. Твърди, че събитието е случайно по смисъла на чл.15 НК за водача В. Т., която не е имала обективна възможност да предвиди и предотврати настъпването на вредите. Поддържа, че ПТП се дължи и на техническа неизправност и на лошото състояние на пътния участък, на който наклонът и ограниченията в скоростта не са били своевременно сигнализирани.

В отговора се твърди, че процесният пътен инцидент не е настъпил по изключителна вина на водача на застрахованото при ответника МПС. Поддържа се, че вина за получените увреждания има и пострадалият Ц. В., който се е движел със скорост от 129 км/ч и не се е намирал възможно най-вдясно от пътното платно, което е направило разминаването между него и товарното МПС невъзможно. Твърди се също, че ищецът е нарушил правилата на ЗДВП, тъй като е пътувал без правилно поставен предпазен колан, поради което тялото му се е движело свободно в купето и се е удряло в твърди повърхности, в резултат на което са възникнали твърдените наранявания.

Според ответника, приносът на пострадалия е основание за намаляване размера на застрахователното обезщетение на основание чл.51, пр.2 ЗЗД, като в конкретния случай ищецът е създал реална възможност за настъпване на вредоносния резултат, не е положил необходимата грижа за опазване на собственото си здраве и живот, с което е съпричинил вредоносния резултат, и отговорността следва да бъде разделена между лицата на принципа на съвина.

С отговора се оспорват и твърденията относно описаните в исковата молба вреди като вид, характер и продължителност. Ответникът счита, че от прилож.те документи е видно, че ищецът не е губил съзнание и е получил най-леката степен на мозъчно сътресение, а извършената компютърна томография не е установила контузионни лезии в мозъчния паренхим. Оспорва твърденията за претърпяна контузия на ключицата, тъй като от медицинските документи е видно, че при приемането на ищеца в болница е установена единствено видима луксация на дясна гривнена става. Твърди, че големият времеви отрязък между част от описаните увреждания и тяхната констатация нарушава причинната връзка между тях и ПТП. Оспорва прилож.те медицински документи като подправени и неистински, тъй като част от тях са с идентични подписи и печати.

Ответникът оспорва и излож.те в исковата молба твърдения за продължителни болки и страдания, като изтъква, че от медицинските документи е видно, че общият болничен престой при първоначалното постъпване на ищеца е около 7 дни, след което на следващия месец е престоял още 3 дни в болницата за изваждане на остеосинтезите. Счита, че посоченият 7-дневен физиотерапевтичен курс не е могъл да бъде предприет преди пълно заздравяване на фрактурите. Посочва, че срокът за възстановяване при

подобни травми е максимум 3 месеца, като болковият синдром вероятно е бил силен непосредствено след травмата, след което е отшумял и е липсвал напълно при обездвижването на крайника. Ответникът счита, че не следва да отговаря за увреждания, които използването на предпазен колан би предотвратило, а в случая ищецът не би претърпял счупване на носните кости, ако е бил с предпазен колан, поради по-малкия свободен ход на главата в купето (около 14-15 см.).

В отговора се оспорват и излож.те в исковата молба твърдения относно нуждата от домашно лечение в посочения период; твърденията, че уврежданията са препятствали самообслужването на ищеца, работата и социалните му контакти, както и твърденията, че оздравителният процес е бил с по-голяма продължителност от обичайната за подобен род травми и към момента възстановяването на ищеца не е приключило. От своя страна ответникът твърди, че се касае до увреждания на ръката, които създават неудобство, но не препятстват до невъзможност движ.ето в пространството и самообслужването, както и че ако се установи по-голяма продължителност на оздравителния процес, то тя се дължи на неспазване на лекарските предписания от страна на ищеца, на неправилно проведено лечение и рехабилитация и на предходни заболявания, които нямат връзка с ПТП. Навеждат се доводи, че от документите по делото е видно, че физиотерапията на ищеца е предприета около 1,5 месеца след ПТП, което означава, че в този срок евентуалните фрактури са зараснали, както и че при изписването ищецът е бил с подобрене, поради което твърденията за влошаване на състоянието му са неоснователни.

Ответникът оспорва и твърденията за упорито безсъние, флашбек, панически разстройства, тревожно-депресивно състояние и други душевни страдания и счита, че ако такива все пак бъдат установени, то те се дължат на лабилната психика на ищеца и предходна обремененост. Оспорва прилож.те амбулаторни листове от консултация с психолог и посочва, че с тях не са направени обективни изследвания на състоянието на ищеца, а основен способ за поставяне на диагноза е интервю с ищеца, което по същество представлява обективизиране на неговите собствени твърдения пред лекаря. Оспорва също така и твърдяната нужда от медикаментозно лечение, както и твърденията, че ищецът не е могъл да се самообслужва и се е нуждаел от чужда помощ в ежедневието си, че не се е възстановил напълно към момента, както и връзката между издаденото решение на ТЕЛК и нараняванията от процесното ПТП.

На следващо място в отговора се оспорва предявения иск за имуществени вреди и не навеждат доводи, че прилож.те касови бележки не могат да установят, че описаните в тях услуги и лекарства са във връзка с ПТП.

Ответникът счита, че предявените искове са прекомерно завишени, че ищецът не доказва да е търпял имуществени и неимуществени вреди, които да обосновават посочените размери, както и че същите са в противоречие с принципа на справедливост по чл.52 ЗЗД предвид наличието на съпричиняване на вредоносния резултат. В отговора се сочи, че предвид периода на възстановяване на ищеца, социално-икономическото полож.е на страната и направеното възраж.е за съпричиняване, предявеният размер на обезщетението за неимуществени вреди е силно завишен и не трябва да води

до неоснователно обогатяване на ищеца, а да отговаря на претърпените от него вреди.

Ответникът оспорва и претенцията за лихва и началния момент, от който се претендира същата. Според изложеното в отговора, изпадането в забава е от датата на уведомяването му и изтича на определения в чл.496, ал.1 КЗ срок за произнасяне по предявената претенция, но в случая акцесорният иск е неоснователен, тъй като застрахователят не е изпадал в забава и не дължи лихва върху претенциите, тъй като ищецът не е предявявал претенция по реда на чл.380 КЗ, а съгласно ал.3 на същата разпоредба непредставянето на данни за банковата сметка от страна на пострадалото лице и има последиците на забава на кредитора по отношение на плащането.

Най-сетне в отговора се посочва, че ответникът не оспорва наличието на застрахователно правоотношение между него и собственика на автомобила, участвал в процесното ПТП.

В срока по чл.372, ал.1 ГПК е постъпила **допълнителна искова молба вх.№ 5877/25.09.2023 г.** от ищеца Ц. Й. В., който чрез пълномощника си адв.Н.Д., заявява, че поддържа всички излож. твърдения в първоначалната искова молба.

По повод направеното от ответника оспорване на механизма на ПТП, ищецът счита, че по делото са ангажирани нужните доказателствени искания за установяване на същия, а съгласно чл.45, ал.2 ЗЗД вината се презумира и в тежест на ответника е да докаже възрж.ето си. Развива съображ.я, че представеният официален свидетелстващ документ – констативен протокол за ПТП с пострадали лица е надлежно съставен от компетентен държавен орган, съдържа всички изискуеми реквизити и е подписан от длъжностните лица, поради което има обвързваща съда материална доказателствена сила по чл.179 ГПК. Освен това изтъква, че в исковата молба са направени искания за назначаване на експертиза, посредством които ще бъдат установени всички елементи на фактическия състав на непозволеното увреждане.

По отношение на направеното от ответника оспорване на исковете по основание и размер се посочва, че претендираните обезщетения не са завишени, напълно са съобразени с характера и степента на вредите и с принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД.

Във връзка с направеното възрж.е за съпричиняване, в допълнителната искова молба се навеждат доводи, че е необходимо пострадалият обективно да е допринесъл с поведението си за вредоносния резултат, а не с условно и предполагаемо поведение, като релевантен е само конкретно установения принос на пострадалия. Твърди се, че Ц. В. през цялото време преди и по време на настъпване на ПТП е управлявал автомобила си с правилно поставен предпазен колан, а в условията на евентуалност се сочи, че липсата на поставен предпазен колан не може изначално да се приеме за предпоставка за определяне на съпричиняване на вредоносния резултат, а следва да бъдат събрани категорични доказателства от въвелата възрж.ето страна, че вредите не биха настъпили или биха били в по-малък обем, ако по време на произшествието пострадалият е ползвал предпазен колан.

В срока по чл.373, ал.1 ГПК – на 27.09.2023 г. ответникът е изпратил **допълнителен отговор вх.№ 6818/30.10.2023 г.**, в който заявява, че поддържа изцяло становището и твърденията, които е изложил в

първоначалния отговор на исковата молба.

По делото са събрани писмени и гласни доказателства. Приложено е ДП № 894/2022 г. по описа на РУ-Враца. Допуснати и изслушани са заключенията на специализирани съдебна автотехническа експертиза /САТЕ/, съдебно-медицинска експертиза /СМЕ/ и съдебно-психологична експертиза /СПЕ/.

След като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната пълнота, във връзка с наведените от страните доводи, настоящият съдебен състав приема за установено от фактическа страна следното:

Не се спори между страните и от представения по делото заверен препис от Констативен протокол за ПТП с пострадали лица рег.№ 967000-9896/24.08.2022 г. се установява, че на 23.08.2022 г. около 17:15 ч. на път II-15, в района на км.5+500 е настъпило ПТП между т.а. марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР***СК, собственост и управляван от В. Я. Т., и л.а. марка "Дачия", модел "Логан", с рег.№ ВР***АР, собственост на "Чех-Пласт" ООД, управляван от ищеца Ц. Й. В..

Не се спори и по обстоятелството, че по случая е образувано ДП № 894/2022 г. по описа на РУ-Враца, пр.пр.№ 6055/2022 г. по описа на РП-Враца. Наказателното производство е прекратено с Постановление от 28.02.2023 г. на РП-Враца на основание чл.199, чл.243, ал.1, т.1 вр. чл.24, ал.1, т.1, пр.2 и т.9 НПК.

Между страните се спори относно механизма на настъпилото ПТП, поради което по искане на ответника е допусната и изслушана свидетелката В. Т. за установяване на спорните обстоятелства. От показанията на тази свидетелка се потвърждава обстоятелството, че на 23.08.2022 г., между 17:00 часа и 17:30 часа е станало ПТП. Свидетелката заявява, че е управлявала товарен автомобил марка "Фолксваген", който след завоя на "Вичов хан" е поднесъл и се е ударил в насрещно движеща се кола. Свидетелката установява, че времето е било облачно, но е имало добра видимост, както и че пътната настилка е била мокра, тъй като е било валило. Заявява, че не знае защо бусът е поднесъл, тъй като не е карала бързо. Не се спомня дали е имало пътни знаци, но знае, че има много неравности и самият път е пропаднал на места. Няма обяснение дали ПТП е станало поради тези неравности или поради аквапланинг. Пояснява, че пътят има по две ленти за движение във всяка от посоките, но няма банкет. Посочва, че първо е карала в крайна дясна лента, но понеже знае, че има неравности и за да ги избегне, след бензиностанцията се е преместила в лявата лента. Свидетелката заявява, че не си спомня в коя лента е бил ударът и как е навлязла в насрещното движение. Не си спомня и да е видяла кола насреща, както и самият удар. Спомня си, че след катастрофата е отишла до другата кола и е видяла, че вътре има човек и че има много кръв по него. Не е говорила с него и не знае дали е бил контактен. Впоследствие е установила, че колата ѝ е смачкана отстрани в дясната част, откъм пасажерската страна, а от снимките е видяла, че колата е била прескочила канавката. Не си спомня къде е била другата кола.

За установяване механизма на ПТП по делото е назначена и изслушана и САТЕ. От заключението на експерта, изготвено въз основа на събраните по настоящето дело писмени и гласни доказателства и материалите от приложеното досъдебно производство, се установява, че произшествието е

станало на път II-15, гр.Враца-гр.Оряхово, км.5+500, на четирилентово пътно платно с по две ленти за всяка посока, на прав участък от пътя, с посока на изкачване, в посока към гр.Оряхово, в светлата част от денонощието, при нормална видимост и мокро пътно платно. Вещото лице посочва, че т.а. марка "Фолксваген ЛТ" се е движел в посока гр.Враца-гр.Оряхово във вътрешната лента със скорост около 81 км/ч. След излизане от ляв по посоката на двиЖ.ето му завой и при навлизане в правия участък след завоя, водачът на този автомобил е загубил контрол върху управлението му, вследствие на мокра пътна настилка и технически неправомерни действия с волана за управление, при което товарният автомобил е придобил въртеливо и постъпателно двиЖ.е в посока обратна на часовниковата стрелка, с дясната си странична част се е насочил към лентите за насрещно двиЖ.е, навлязъл е в тях и завъртян под ъгъл от около 75-85 градуса спрямо оста на пътя с дясната си странична част в областта на дясна врата на металната каросерия се е ударил в насрещно движещия се в полагащата му се лента за двиЖ.е л.а. "Дачия Логан". Същевременно л.а. "Дачия Логан" се е движил по същия път в посока гр.Оряхово-гр.Враца в полагащата му се крайна дясна лента със скорост от около 129,6 км/ч. В един момент, намирайки се на разстояние от около 84,6 м. от мястото на удара, е видял и възприел като опасност насрещно движещият се и навлизащ в лентата му за двиЖ.е т.а. "Фолксваген ЛТ", но поради липса на време и разстояние при достигане до мястото на удара с предна челна част е ударил в дясна странична част металната каросерия на товарния автомобил. Вследствие на настъпилия удар и получените ударни импулси, двата автомобила са се зацепили в контактните точки при удара и са се отклонили вдясно, гледано по посоката на двиЖ.е на лекия автомобил, напуснали са платното за двиЖ.е в дясно от десния ръб и зацепени едни в друг са се установили в покой.

Заключението на експерта е, че от техническа гледна точка причина за настъпилото ПТП е загуба на контрол върху управлението на т.а. "Фолксваген ЛТ" от страна на водача му и навлизане в лентата за насрещно двиЖ.е, с което е поставил сам себе си и водачът на л.а. "Дачия Логан" в невъзможност да предотвратят ПТП.

В експертизата е посочено, че участъкът от път II-15, км 5+500, където е настъпило произшествието, е прав и е заключен между ляв и последващ десен завой, с наклон на изкачване в посока гр.Оряхово до около 5%, поради което дъждовната вода се стича равномерно по пътното платно и не създава условия за аквапланинг, като дължината на правия участък е около 330 м. Вещото лице е констатирало, че няма данни за наличие на маркировка, регулираща скоростта на двиЖ.е в участъка на ПТП или определящ наклон на спускане/изкачване. Посочва, че в съставения протокол за ПТП няма данни за техническа неизправност на двете МПС. Липсват и данни за употреба спирачната система на т.а. "Фолксваген", водеща до блокиране на ходовите колела и оставяне на отпечатъци от спирачни следи по пътното платно. Според вещото лице, загубата на контрол върху управлението на този автомобил е вследствие субективни действия от страна на водача му с органите за управление, основно волана, довели до загуба на напречната му устойчивост с насоченост на постъпателно и въртеливо двиЖ.е в посока лентите за насрещно двиЖ.е.

В експертизата е отразено още, че преди и по време на удара л.а.

"Дачия Логан" се е движил в полагащата му се крайна дясна лента на двиЖ.е на ППС в посока гр.Враца, в дясно от която се намират банкетата, водосточната канавка и възходящ скат. Към момента на удара в съответствие с габарита на т.а. "Фолксваген", същият е заемал в напречна посока на пътя изцяло лентата за двиЖ.е на л.а "Дачия Логан" и от техническа гледна точка не е имало възможност за разминаване на двете МПС. Според вещото лице, разстоянието, на което се е намирал л.а. "Дачия Логан" от мястото на удара в момента на възникване на критичната пътна ситуация – навлизане на т.а. "Фолксваген ЛТ" в лентите за насрещно двиЖ.е до момента на удара е било около 84,6 м., а в този момент т.а. "Фолксваген ЛТ" се е намирал на разстояние от мястото на удара от около 54,2 м., т.е. разстоянието между двата автомобила е било 138,9 м. В експертизата е посочено, че условието за съществуване на техническа възможност от страна на водача на л.а. "Дачия Логан" да предотврати настъпването на ПТП е опасната му зона на спиране да е по-малка от отстоянието, на което се е намирал от мястото на удара в момента на възникване на опасността, т.е. 84,6 м. Заключение на експерта е, че това условие не е изпълнено и водачът на л.а. "Дачия логан" дори и при двиЖ.е с максимално разрешената за участъка скорост от 90 км/ч не би имал техническа възможност да предотврати удара чрез аварийно спиране.

Според заключението на САТЕ, водачът на л.а. "Дачия Логан" е бил с правилно поставен предпазен колан. В съдебно заседание вещото лице пояснява, че основание за този извод от една страна му дават показанията на св.В. Т., която заявява, че след удара е видяла, че водачът на лекия автомобил седи на мястото си, а от друга страна фактът, че няма данни за счуване на предно челно стъкло на лекия автомобил отвътре навън, което би било неизбежно при сумарната скорост на автомобилите. Посочва също, че няма данни и за деформация на волана, тъй като ако водачът е без поставен предпазен колан ударът с тялото на водача би настъпил най-напред в тази част.

В заключението е отразено още, че от протокола за оглед и фотоалбума е видно, че след настъпилия удар, който за л.а. "Дачия Логан" е челен, са намерени отворени въздушни възглавници.

Съдът кредитира заключението на САТЕ като вярно, пълно, обективно дадено и неоспорено от страните.

За установяване на останалите спорни обстоятелства по делото, свързани с вида на причинените травматични и психически увреждания, техния интензитет и продължителност на лечение, по делото са събрани писмени и гласни доказателства и са допуснати СМЕ и СПЕ.

От представения фиш за спешна медицинска помощ е видно, че веднага след ПТП Ц. Й. В. е откаран в ЦСМП-Враца, където е прегледан и му е поставена диагноза "мозъчно сътресение", след което е насочен за болнично лечение.

От приложеното към исковата молба заверено копие от История на заболяването № 9869/2022 г. е видно, че ищецът е приет за лечение в Хирургично отделение на МБАЛ "Х. Ботев", гр.Враца с диагноза "Мозъчно сътресение, без открита вътречерепна травма". От епикризата е видно, че като придружаващи заболявания са посочени: счупване на костите на носа, закрито; изкълчване на китката; счупване на ключицата, закрито. В описанието на общия статус е посочено, че е в увредено общо състояние,

контактен, адекватен, но не знае какво се е случило, както и че има хематом ляво фронтално в областта на главата, кървене от носа и три ранички на левия клепач, липсва отпадна симптоматика. Посочено е също, че има видима деформация в областта на долна трета на дясна предмишница. От прилож.те медицински документи, както и от заключението на СМЕ се установява, че при извършените изследвания са намерени КТ данни за счупване на носни кости и горна стена на дясна орбита, без травматични изменения костите на свода на черепа. От рьо графията е установено значително изкълчване на дясна гривнена става и счупване на ключицата. По време на престоя в Хирургично отделение е проведено медикаментозно лечение с противооточни, кръвоспиращи, антитромбоцитни, обезболяващи, антицидни и антибиотични средства. Изписан е на 26.08.2022 г.

На същата дата Ц. В. е приет за лечение в Ортопедо-травматологично отделение на МБАЛ "Х. Ботев", гр.Враца с диагноза "Счупване на ключицата, закрито". От епикризата е видно, че като придружаващи заболявания са посочени: изкълчване на китката и счупване на костите на носа, закрито. В анамнезата е отразено, че при приемането му е в задоволително общо състояние и е ориентиран, че има налични периорбитални хематоми и кръвонасядания в ноздрите, както и че има видим оток и деформация в областта на дясна клавикула към средна трета и палпаторна болезненост в областта, ограничени активни и пасивни двиЖ.я в дясна раменна става, придруЖ. с болкова симптоматика. При извършената рьо графия е констатиран костен отказ от далечния край на дясна лъчева кост с изкълчване на гривнената става, както и счупване в средна трета на лява ключица. На 30.08.2022 г. е извършено оперативно наместване и поставяне на остеосинтезен материал, а на втори етап е извършено мануално наместване под рентгеноскопичен контрол на счупването на дясна лъчева кост, като същото е заиглена през кожата с 3 бр. К игли. Поставена е гипсова имобилизация. По време на болничния престой е проведено и медикаментозно лечение. Ищецът е изписан на 01.09.2022 г. в добро общо състояние. Дадени са му препоръки за отбременяване на десен горен крайник за срок от 30 дни постоперативно и е изписана антитромботична терапия за същия срок.

От представената епикриза от Ортопедо-травматологично отделение на МБАЛ "Х. Ботев", гр.Враца се установява, че Ц. В. е приет отново за болнично лечение на 03.10.2022 г. и е изписан на 06.10.2022 г. с диагноза "Последици от счупване на ниво китка и длан". По време на това лечение е извършена планова оперативна процедура за отстраняване от дясна лъчева кост на поставените 3 бр. К игли. При изписването са дадени препоръки за отбременяване на десен горен крайник за срок от 30 дни.

Прилож. са 2 бр. епикризи от Физикална и рехабилитационна медицина при "Първа частна МБАЛ-Враца" ЕООД, гр.Враца, от които се установява, че Ц. Й. В. е бил на лечение от 02.11.2022 г. до 09.11.2022 г. и от 20.02.2023 г. до 27.02.2023 г. При снемането на анамнезата при първия прием е посочено, че ищецът има оплаквания от оток, болка и скованост в областта на дясна китка и затруднени и ограничени двиЖ.я в ляво рамо, затрудняващи ДЕЖ и самообслужването. Посочено е също, че е провел амбулаторен курс ФТР, но поради недостатъчен терапевтичен ефект постъпва в болнично заведение. По време на престоя е проведена рехабилитационна промяна и е

изписан с подобрение, отзвучал болков синдром и увеличен обем активни двиЖ.я на засегнатите стави. Дадени са указания за нов курс ФТР след един месец. При втория прием е снета анамнеза, в която се посочва, че ищецът има оплаквания от оток, болка и скованост в областта на дясна китка, затрудняващи ДЕЖ и самообслужването. По време на престоя е проведена рехабилитационна промяна и е изписан с подобрение, отзвучал болков синдром и увеличен обем активни двиЖ.я на засегнатите стави.

Представени са и множество амбулаторни листове, от които е видно, че в периода от м.10.2022 г. до м 04.2023 г. ищецът е извършил множество консултации, както с травматолози, така и с неврохирурзи. Направени са му изследвания по повод оплаквания за продължаващо главоболие, чувство за напреЖ.е в главата, гадене и замаяност, при които не са открити данни за травматични увреждания на мозъчния паренхим.

По делото са представени болнични листове и медицински протоколи на ЛКК, от които е видно, че Ц. В. е бил в отпуск по болест до 22.05.2023 г., поради счупването на ключицата. С ЕР на ТЕЛК № 0374 от зас.№ 081/02.05.2023 г. ищецът е освидетелстван като временно неработоспособен.

Към исковата молба са прилож. 5 бр. фактури с касови бонове към същите, издадени на Ц. Й. В., от които е видно, че са направени разходи за лекарства, остеосинтезен материал, помощно средство и потребителска такса в общ размер от 1 013,45 лв.

По делото са представени психологично изследване от 13.10.2022 г. и 2 бр. амбулаторни листове от 27.10.2022 г. и от 22.11.2022 г., от които се установява, че ищецът е посещавал психолог и психиатър. При извършеното психологично изследване са дадени препоръки за когнитивно-поведенческа психотерапия веднъж седмично за отработване на тревожно-депресивната симптоматика и превенция от развитие на посттравматично тревожно стресово разстройство, както и за консултация със специалист психиатър за намаляване нивата на тревожност и елиминирането им чрез психосоматиката. При извършените прегледи от психиатър му е поставена диагноза "Смесено тревожно-депресивно разстройство" и е предписана медикаментозна терапия.

От показанията на свидетелката Теодора В.а – съпруга на ищеца, се установява, че същата е разбрала почти веднага за ПТП и е отишла в Спешния център, но е успяла да види съпруга си едва вечерта в хирургията. Свидетелката си спомня, че той не я познал, не е осъзнавал какво се е случило и си е мислел, че все още е на работа. Според показанията на същата свидетелка, ищецът е бил в болница повече от половин месец, като след преместването му в ортопедията тя е била денонощно с него и го е обслужвала. Установява, че през първата седмица не е могъл да става, бил е на подлога и с памперси. Свидетелката установява, че не е можел да си отваря очите и не е виждал. След операцията е изпитвал много силни болки. От показанията на св.В.а се установява, че и след изписването му от болницата съпругът ѝ е имал нужда от постоянни грижи, тъй като и двете му ръце са били с фрактури и са били вързани, поради което не е можел да се обслужва и да ходи сам до тоалетна. Наложило се е свидетелката да напусне работа, за да може да се грижи за него. Според Т.В.а, този период е продължил около 2 месеца. Впоследствие е извършена още една операция за сваляне на пироните. От показанията ѝ се установява, че след махането на шините ищецът е започнал да се обслужва сам, но не е искал да излиза от къщи и да се среща с

приятели, тъй като все още не са били напълно минали белезите по лицето му и не е искал да обяснява на всеки какво се е случило.

От показанията на Т.В.а се установява още, че преди инцидента ищецът е работел и е издържал семейството, тъй като е имал по-високи доходи от нея, но впоследствие това се е променило. Свидетелката пояснява, че той е работил в земеделска фирма и там е полагал преимуществено физически труд, карал е трактор и е помагал в стопанството, а сега работи на половин щат в училище. Според свидетелката, съпругът ѝ продължава да не се чувства добре физически и психически, тъй като вече не е толкова енергичен, не може да издържа на физическо натоварване и се притеснява, че не може да изкарва пари и да се грижи за семейството си. От показанията ѝ се установява, че има страх, че ако се качи в колата ще му се случи нещо, страхува се и когато тя шофира. Свидетелката заявява, че съпругът ѝ нощем има кошмари, но в момента не пие успокоителни лекарства, каквито са му били предписани и приемал в началото след инцидента. Посочва, че ищецът има белези вследствие ПТП, които обаче са почти незабележими и не са загрозяващи.

От показанията на И. И., който е бил работодател на ищеца, се установява, че е посетил ищеца в болницата около седмица след ПТП, при което е видял, че Ц. В. изглежда потресавашо – очите му са били затворени и е имал съсиреци и свидетелят се е питал дали изобщо ще може да вижда. Свидателят потвърждава, че ищецът е работил в селско стопанство, като работата му е била предимно физическа – карал е трактор, зареждал е сеялки, торачки и пр., но след инцидента не е могъл да продължи да работи тази работа, поради което е напуснал. Според свидетеля, ищецът не е възстановен психически. И. И. си спомня случай, при който е взел ищеца със себе си и когато са наближили мястото на инцидента Ц. В. е изпаднал в паника и го е помоли да намали скоростта. От свидетелските показания се установява, че преди ПТП ищецът е бил усмихнат и шегаджия, а след инцидента е позатворен, не иска да излиза, връща се към момента на катастрофата и разказва какви мисли са минавали през главата му и за болката, която е изпитвал. Според свидетеля, ищецът първоначално се е страхувал да шофира и се е налагало това да прави жена му.

В изслушаната по делото СМЕ е отразено, че Ц. В. е получил: счупване на дясна лъчева кост и изкълчване на дясна гривнена става, които увреждания са му причинили трайно затруднение на двиЖ.ята на горен десен крайник; разместено счупване на лява ключица, което увреждане му е причинило трайно затруднение на двиЖ.ята на горен ляв крайник; закрыта черепно-мозъчна травма със степенно разстройство на съзнанието (мозъчно сътресение); развитие на общомозъчен оток; счупване на носни кости с носно кървене; счупване на горната стена на дясна орбита; оток и кръвонасядане на челото и разкъсно-контузни рани на лицето, които увреждания са му причинили временно разстройство на здравето, неопасно за живота.

В заключението е посочено, че ищецът е търпял болки и страдания, които първоначално са били големи, но са овладени медикаментозно и следоперативно са намалели, като към момента търпи и в бъдеще ще търпи болки при определени условия – физическо претоварване, промяна на метеорологичните условия и пр. Според вещото лице, в случая предвид морфологията на уврежданията, оздравителният период е удължен, като

нормалният такъв за счупването на ключицата е от порядъка на 2-3 месеца, а счупването с изкълчването на лъчевата кост е от порядъка на 3-4 месеца. Отражено е, че посочените травми, касаещи двиЖ.ята на двата горни крайника, са довели до значителни неудобства в бита и невъзможност за самостоятелно обслужване. Отражено е, че са налице усложнения в здравословното състояние на ищеца по отношение на ограничен обем на двиЖ.ята на дясна китка и лява раменна става. Посочено е, че към момента здравословното състояние на пострадалия е добро, но прогнозата за възстановяване на пълен обем на безболезнени активни двиЖ.я в областта на китката е сравнително неблагоприятна.

Вещото лице е посочило, че здравословното състояние на пострадалия е налагало извършването на рехабилитационни процедури за възстановяване на пълния обем на активни безболезнени двиЖ.я в областта на дясна киткова става и лява раменна става, като извършването на физиотерапевтичен курс е било препоръчително преди зарастване на счупванията. Сочи също, че няма данни ищецът да не е изпълнил указанията за препоръчаните физиотерапевтични курсове, като обичайно се правят по два такива.

В експертизата се сочи, че няма данни ищецът да страда от съпътстващи заболявания, които да са възпрепятствали лечението и възстановителния процес, както и няма стари наранявания, подобни на получените при ПТП.

Дадено е заключение, че направените разходи по прилож.те фактури са извършени във връзка с лечението на ищеца и са били необходим разход за проведеното лечение.

При изслушването на вещото лице д-р К. в с.з., същият пояснява, че ищецът е постъпил най-напред в Хирургично отделение, поради черепно-мозъчната травма, която трябва да бъде лекувана преди счупванията, тъй като трябва да се уточни дали е налице състояние, опасно за живота, и дали тази травма би дала лечение на последващо лечение с анестезия. Вещото лице пояснява също видът на травмите и механизма, по който според него са получени същите, както и същността на проведеното лечение.

По делото е изслушано и прието заключение на СПЕ. Вещото лице посочва, че няма данни за абнормални психологични състояния на ищеца към момента на процесното ПТП, както и че се наблюдават индивидуални личностни тенденции на профила на личността, които водят до тревожно-депресивни тенденции, като депресивните явления често се съчетават с раздразнителност и тревожност или чувство на повишена умора и апатия, а тревожните със соматизация. Сочи се също, че вследствие на ПТП у ищеца се наблюдават тревожно-депресивни тенденции, изразяващи се в емоционална интензивност, съпроводена от страх, тревожност, тъга и паника. Според вещото лице, физическата болка е довела до психически дискомфорт, който се изразява в нарушение на съня, липса на мотивация, повишена тревожност, страх от нарушение на функционалния капацитет, промяна в настроението, чувство за несъвършенство и потистнатост, намалена самооценка. С оглед личностовата структура на ищеца, ситуацията, в която е поставен, свързани с монотонност и изискващи уседналост, старание и дългосрочно фиксиране на вниманието, се явяват стресиращи и причиняват временни нарушения на психическата адаптация. Състоянието му към онзи момент надвишава адаптивния капацитет на личността и тревожността става патологична, като

причинява значителен дискомфорт със симптоми, които засягат както физическото, така и психологическото и поведенческото ниво. Експертът посочва, че такава клинична картина обикновено предполага медикаментозно лечение или ако това е невъзможно – психотерапия, но при навременни мерки прогнозата за пълно възстановяване е благоприятна.

В заключението на СПЕ се сочи, че към момента на извършването ѝ присъства непреодолян травматичен стрес, високо ниво на постоянна тревожност, съчетано със симптоми на депресия и тенденция към соматизация на тревожността, изразяваща се в тахикардия, тахипнея, потене на дланите, сухота в гърлото предимно вечер, отговаряща на критериите за скрининга за паническо разстройство, както и липса на мотивация, анхедония, намалена самооценка. Вещото лице посочва, че към момента на обследването не се наблюдават структурни изменения на психиката или други изразени психопатологии.

При извършената диагностика вещото лице констатира, че при ищеца не се наблюдават значими стресиращи събития, травми или съпътстващи такива, различни от процесната злополука, които да доведат до абнормални психични процеси или поведенчески прояви.

В заключението е отразено, че по данни от прилож.те амбулаторни листове е видно, че след ПТП ищецът е посещавал психиатър и е приемал назначената му медикаментозна терапия с "Ципралекс", "Флуанксол" и "Ксанакс" в рамките на около една година (по данни на самия ищец). Посочено е, че тази терапия е била предписана във връзка с поставената диагноза "смесено тревожно-депресивно разстройство". Вещото лице пояснява характеристиките на тази диагноза. Счита, че теоретично и практически е възможно човек да симулира симптоми на смесено тревожно-депресивно разстройство. Намира, че след проведената психодиагностика и събеседване с ищеца, резултатите от прилож.те седем методики се препокриват в рамките на тревожно-депресивната симптоматика.

С проекта за доклад по делото, обективиран в Определение № 337/04.12.2023 г. и обявен за окончателен в открито съдебно заседание на 25.01.2024 г., съдът е отделил като безспорно в отношенията между страните обстоятелството, че към датата на събитието – 23.08.2022 г. за автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ Вр***СК, е било налице валидно застрахователно правоотношение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите" с ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД. Безспорно е и обстоятелството, че ищецът Ц. Й. В. е отправил до ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД писмена застрахователна претенция на основание чл.380 КЗ, която е заведена при ответника с вх.№ 99-5205/16.09.2023 г. С писмо изх. № 99-7377/16.12.2022 г. застрахователят е постановил отказ за изплащане на обезщетение, тъй като не са представени изискваните допълнителни документи, установяващи основателността на претенцията.

При така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав прави следните правни изводи:

Предявените обективно кумулативно съединени искове са с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ, вр.с чл.45 вр. чл.52 от ЗЗД и чл.429, ал.2, т.2 вр. ал.3 КЗ.

Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и по правило тъждествена по обем с отговорността на делинквента. За да се

ангажира отговорността по чл.432, ал.1 КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка "Гражданска отговорност" между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това трябва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди, а именно: извършено виновно противоправно деяние от делинквента, от което в причинно-следствена връзка да са настъпили вреди за пострадалия от сочения вид и в търсения размер. Тежестта за установяване на тези обстоятелства се носи от ищеца, като единствено за наличието на вина законът въвежда оборима презумпция с разпоредбата на чл.45, ал.2 ЗЗД.

Нормата на чл.429, ал.1 КЗ установява, че с договора за застраховка "Гражданска отговорност" застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие, а разпоредбата на чл.432, ал.1 КЗ предоставя право на увредения, спрямо който застрахованият е отговорен да иска обезщетението пряко от застрахователя. За да се породи това право следва да бъдат изпълнени изискванията на нормата на чл.380 КЗ, а именно отправена писмена претенция до застрахователя по риска "ГО" и изтичане на срока за окончателно произнасяне от страна на застрахователя, визиран в разпоредбата на чл.496, ал.1 КЗ – 3 месечен срок, считано от предявяване на претенцията пред застрахователя.

В настоящото производство са ангажирани доказателства за заявена писмена претенция пред застрахователя-ответник на 16.09.2022 г., като предвиденият тримесечен срок е изтекъл към датата на депозиране на исковата молба в съда и в рамките на същия е постановен отказ за изплащане на застрахователно обезщетение, поради което настоящият съдебен състав намира предявеният иск за допустим.

Както бе посочено, по делото е безспорно обстоятелството, че към датата 23.08.2022 г. реализираният ПТП товарен автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР***СК е бил застрахован при ответника ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД по застраховка "Гражданска отговорност", като ПТП е настъпило в срока на застрахователно покритие на договора.

Както бе посочено, спорен между страните е въпросът, касаещ механизма на настъпване на ПТП. Съдът намира, че механизмът на настъпване на ПТП категорично се установява от събраните по делото доказателства – констативен протокол, протокол за оглед на пътно-транспортно местопроизшествие с приложен към него фотоалбум и назначената съдебно-автотехническа експертиза. От тези доказателства се установи настъпването на ПТП на 23.08.2022 г. вследствие противоправно то поведение на водача на т.а. марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР***СК, който е загубил контрол върху управлението му, вследствие на мокра пътна настилка и технически неправилен действия с волана за управление, при което товарният автомобил е придобил въртеливо и постъпателно движ.е в посока обратна на часовниковата стрелка, с дясната си

странична част се е насочил към лентите за насрещно движение, навлязъл е в тях и завъртян под ъгъл от около 75-85 градуса спрямо оста на пътя с дясната си странична част в областта на дясна врата на металната каросерия се е ударил в насрещно движещия се в полагащата му се лента за движение л.а. "Дачия Logan".

Вината на делинквента съобразно уредената чл.45, ал.2 ЗЗД оборима презумпция се предполага, като по делото не е проведено насрещно доказване от страна на ответното дружество, в чиято доказателствена тежест е било оборването на презумпцията.

Настъпилите вреди за ищеца, както и причинно-следствената връзка между деянието и имуществените и неимуществени вреди, се установяват от прилож.те по делото медицински документи, фактури и фискални бонове, събраните свидетелски показания и изслушаните по делото СМЕ и СПЕ, които настоящият съдебен състав кредитира като обективни и логически последователни, кореспондиращи с останалите доказателства по делото. Съвкупният анализ на събраните доказателства води до извод за доказаност на причинно-следствената връзка.

С оглед на изложеното, съдът приема, че са налице всички посочени предпоставки за ангажиране отговорността на ответника за причинените вреди на ищеца вследствие виновното и неправомерно поведение на застрахованото лице.

По иска за неимуществени вреди:

Спорен е размерът на справедливото обезщетение за неимуществените вреди от ПТП, като включително в тази връзка се поддържа направено от ответника възраз.е за съпричиняване на вредите от страна на ищеца.

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост – чл.52 ЗЗД. Според приетото в ППВС № 4/23.12.1968 г., понятието "справедливост" по смисъла на посочената законова разпоредба не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при телесни увреждания са: характерът и степента на уврежданията, интензитетът и продължителността на претърпените физически болки и страдания, брой на телесните повреди, протичане на оздравителния процес - продължителност и брой на престои в болнични заведения, извършени операции, проведени процедури, предстоящи в бъдеще нови медицински интервенции, период на оздравителния процес (срок на лечение), възможност за пълно възстановяване от травмата, време за възстановяване, усложнения вследствие на уврежданията, възможност за бъдещо влошаване на състоянието, остатъчни негативни последици от уврежданията, белези, загрозявания, осакатяване, необходимост от спазване на специален режим на живот и др., общо физическо състояние на пострадалия към момента на увреждането и установените предходни заболявания, наличие и процент на временна или трайна загуба на работоспособност, инвалидност, възможност на пострадалия да се справя без чужда помощ или необходимостта от такава, професия на пострадалото лице и възможност след събитието отново да работи по професията си, начина на живот на пострадалия преди и след ПТП, причинените морални и психически страдания, съдебната практика при подобни случаи. При определяне на дължимото обезщетение съдът изхожда и

от икономическата конюнктура в страната в страната към момента на увреждането и общественото възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

При събраните доказателства, съдът намира, че размерът на дължимото обезщетение за претърпените неимуществени вреди следва да бъде определен при съобразяване на следното:

От процесното ПТП ищецът е получил множество телесни увреждания, изразяващи се в счупване на дясна лъчева кост и изкълчване на дясна гривнена става, които са му причинили трайно затруднение на двиЖ.ята на горен десен крайник; разместено счупване на лява ключица, което му е причинило трайно затруднение на двиЖ.ята на горен ляв крайник; закрыта черепно-мозъчна травма със степенно разстройство на съзнанието (мозъчно сътресение); счупване на носни кости с носно кървене; счупване на горната стена на дясна орбита; оток и кръвонасядане на челото и разкъсно-контузни рани на лицето, които са му причинили временно разстройство на здравето, неопасно за живота. От събраните писмени доказателства и заключението на СМЕ се установи, че се е наложило първоначално медикаментозно лечение на мозъчното сътресение и на раните на лицето, след което - оперативно лечение на счупванията с метална фиксация на счупените крайници и последващо медикаментозно лечение, повторно оперативно лечение за премахване на остеосинтезни материали, както и двукратно рехабилитационно лечение. Определеният от вещото лице оздравителен период по отношение на счупването на ключицата е около 2-3 месеца, а по отношение счупването на лъчевата кост – 3-4 месеца при липса на усложнение и нормален оздравителен процес.

От медицинската документация е видно, че болнично лечение на травмите, в т.ч. прием в Хирургично отделение, два приема в Ортопедо-травматологично отделение, а впоследствие и физикална терапия и рехабилитация, е провеждано в продълЖ.е на около 6 месеца след датата на произшествието, като в рамките на първите два месеца ищецът не е можел да се обслужва сам и е бил изцяло зависим от грижите на своята съпруга св.В.а, тъй като е бил с обездвиЖ. два горни крайника. От медицинските документи се установи, че до м.04.2023 г. са продължили консултациите на ищеца с различни медицински специалисти, а от болничните листове, протоколи на ЛКК и ЕР на ТЕЛК е видно, че Ц. В. е бил нетрудоспособен в продълЖ.е на 9 месеца след ПТП. Вещото лице дава заключение, че ищецът е търпял болки и страдания с интензитет, характерен за този вид травми, които са били интензивни към момента на причиняването им и постепенно са намалели и отшумели, но и към момента има болки при определени условия – претоварване, промяна на метеорологичните условия и пр. В заключението е посочено също така, че към момента са налице остатъчни последици от получените увреждания – дефицит на двиЖ.ята на дясна китка и лява раменна става. Според вещото лице, прогнозата за възстановяване на пълния обем на активни безболезнени двиЖ.я в областта на китката на ищеца е сравнително неблагоприятна.

Освен това от събраните по делото писмени и гласни доказателства и от заключението на СПЕ се установи, че след ПТП ищецът се е консултирал с

психолог и психиатър, като му е била поставена диагноза "Смесено тревожно-депресивно разстройство". Вещото лице дава заключение, че и към момента на извършването на експертизата присъства непреодолян травматичен стрес, високо ниво на постоянна тревожност, съчетано със симптоми на депресия и тенденция към соматизация на тревожността, изразяваща се в тахикардия, тахипнея, потене на дланите, сухота в гърлото предимно вечер, отговаряща на критериите за скрининга за паническо разстройство, както и липса на мотИ.ия, анхедония, намалена самооценка.

Заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият. При определяне на справедливия размер за заплащане на заместващо обезщетение съдът взема предвид установения значителен брой на телесните повреди, а именно - счупване на дясна лъчева кост и изкълчване на дясна гривнена става, разместено счупване на лява ключица, закрыта черепно-мозъчна травма със степенно разстройство на съзнанието (мозъчно сътресение); счупване на носни кости с носно кървене; счупване на горната стена на дясна орбита; оток и кръвонасядане на челото и разкъсно-контузни рани на лицето. Съдът отчита, че лечебният и възстановителен период е продължил общо около 6 месеца, през които са извършени медикаментозно лечение, две оперативни интервенции за лечение на травмите на горните крайници с поставяне и премахване на остеосинтезни материали и рехабилитационни процедури. Отчита също неблагоприятната прогнозата за възстановяване на ищеца по отношение на пълния обем безболезнени активни двиЖ.я на китката. При определяне размера на обезщетението следва да бъдат взети предвид и изпитваните в началото силни болки и продължаващите и до момента спорадични болки в увредените крайници при определени условия, както и зависимостта на ищеца от чужди грижи, както първоначално след операцията, така и при първоначалното му домашно лечение. При преценката следва да бъдат отчетени и претърпените множество негативни психически изживявания. Не на последно място следва да се имат предвид продължителния период на загуба на работоспособност от около 9 месеца; фактът, че поради ПТП ищецът е бил принуден да напусне работата си и в момента работи на непълнен работен ден, както и настъпилата промяна в начина му на живот, а именно – невъзможност да работи и да осигурява основните средства за прехрана на семейството и поставянето му във финансова зависимост от съпругата му. При тези факти, настоящата съдебна инстанция приема, че заместващото обезщетение за преживените от ищеца болки и страдания вследствие на настъпилото ПТП възлиза на сумата от общо 80 000 лв. Съдът отчита и практиката на касационната инстанция по сходни казуси, като съобразява и общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – 2022 г., както и инфлационните процеси до настоящия момент.

За да не уважи претенцията в пълния предявен размер от 130 000 лв. съдът взема предвид, че по делото не е установено в бъдеще да се налага ново лечение на настъпилите увреждания; да съществува риск от влошаване на състоянието на ищеца; да продължава описаната в исковата молба зависимост от помощта на други лица; да са останали белези, загрозявания или осакатявания; да му е призната инвалидност вследствие тези увреждания. Не

са доказани и описаните в исковата молба продължаващи до момента сериозни психически нарушения. Според заключението на СПЕ, към момента на обследването не се наблюдават структурни изменения на психиката на ищеца или други изразени психопатологии.

По възраЖ.ето за съпричиняване:

Правното основание на възраЖ.ето е чл.51, ал.2 ЗЗД, като в тежест на ответника е да установи, че увреденият ищец е допринесъл за настъпването на вредите.

За да е налице съпричиняване пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. Релевантен за съпричиняването и за прилагането на посочения законов текст е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало, наред с неправомерното поведение на деликвента, до увреждането като неблагоприятен резултат. Само това поведение на пострадал, което се явява пряка и непосредствена причина за произлезли вреди би могло да обуслови извод за прилагане на разпоредбата за съпричиняването. Принос ще е налице винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за възникване на вредите. Съпричиняването подлежи на пълно и главно доказване от страна на ответника, който с позоваване на предпоставките по чл.51, ал.2 ЗЗД, цели намаляване на отговорността си към увреденото лице. Изводът за наличие на съпричиняване по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД не може да почива на предполоЖ.я, а следва да се основава на доказани по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно е способствал за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил неговото настъпване.

В конкретния случай в отговора на исковата молба е наведено възраЖ.е за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия с твърдения, че ищецът се е движел със скорост от 129 км/ч, не се е намирал възможно най-вдясно от пътното платно, което е направило разминаването между него и товарното МПС невъзможно, както и е пътувал без правилно поставен предпазен колан.

Съдът намира възраЖ.ето за неоснователно. От заключението на САТЕ се установи, че управляваният от ищеца автомобил се е движел в полагащата му се дясна крайна лента, както и че действително към момента на реализиране на ПТП ищецът е управлявал лекия автомобил със скорост 129,6 км/ч при разрешена скорост от 90 км/ч. Според заключението на експерта обаче, дори и при двиЖ.е с максимално разрешената за участъка скорост водачът не би имал техническа възможност да предотврати удара чрез аварийно спиране. От заключението на СТЕ се установява също така, че ищецът В. е бил с правилно поставен предпазен колан.

При така събраните доказателства, настоящият съдебен състав намира, че ответникът не е доказал по несъмнен начин конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които той обективно да е способствал за вредоносния резултат.

По претенцията за имуществени вреди:

Основният принцип при репарирането на имуществените вреди е за интегрално обезщетение на вредите. При имуществените вреди под формата

на претърпени загуби, пропуснати ползи или сторени разноси, прилож.ето на посочения принцип, изисква да се установи, че имуществени патримониум на едно лице е бил действително засегнат, тоест, че е намалял активът му, увеличил се е пасивът му, респ. са сторени разноси, или е пропуснато едно сигурно негово увеличаване.

В случая, съдът намира, че безспорно по делото е установено от представените фактури и касови бонове, че ищецът е заплатил сумата от общо 1 013,45 лв., включваща разходи за остеосинтезен материал, помощно средство, медикаменти и потребителска такса. Според заключението на СМЕ, направените разходи по прилож.те фактури са извършени във връзка с лечението на ищеца и са били необходим разход за проведеното лечение. Следователно предявеният иск за претърпени имуществени вреди следва да бъде уважен в пълен размер.

По претенцията за лихва за забава:

По действащия КЗ застрахователят дължи законна лихва, за която отговаря делинквентът, считано 1) от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или 2) на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна – чл.429, ал.3 КЗ.

Не е спорно между страните, а и от представената застрахователна претенция по смисъла на чл.106, ал.1 във вр. с чл.380 КЗ, адресирана от пълномощника на ищеца до ответника, се установява, че ищецът е уведомил застрахователя, който обезпечава деликтната отговорност на водача на МПС, причинил процесното застрахователно събитие, на 16.09.2022 г., поради което от този момент ответното дружество отговаря за причинените на пострадалия имуществени вреди поради неизпълнение в темпорално отношение на извъндоговорното задълж.е на застрахования-делинквент за заплащане заместващо обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди. Следователно, искането за заплащане на законна лихва върху дължимите от ответното застрахователно дружество главни парични вземания следва да се присъди от посочената дата до окончателното им заплащане.

По разностите:

Ищецът е направил деловодни разноси в общ размер от 900,00 лв., от които: 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за САТЕ, 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СМЕ и 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СПЕ. На основание чл.78, ал.1 ГПК на ищеца следва да бъде присъдена част от тези разноси в размер на 556,52 лв., съответстваща на уважената част от исковите претенции.

С оглед изхода от делото на основание чл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата вр. на чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, ответникът следва да бъде осъден да заплати на адв.Н. Д. сумата от 8460,00 лв. съобразно уважената част от иска за неимуществени вреди, представляваща адвокатско възнаграждение в минимален размер с вкл.ДДС, съобразно действащата към момента на приключване на устните състезания разпоредба на чл.7, ал.2, т.4 от Наредбата (изм. ДВ бр.88 от 2022 г.), и сумата от 481,62 лв. за уваж.я в пълен размер иск за имуществени вреди, представляваща адвокатско възнаграждение в минимален размер с вкл.ДДС, съобразно действащата към момента на приключване на устните състезания разпоредба на чл.7, ал.2, т.2

от Наредбата (изм. ДВ бр.88 от 2022 г.), или общо сума в размер на 8 941,62 лв.

В писмената си защита ответникът развива подробни съображ.я за недължимост на ДДС при присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 ЗА, като в подкрепа на същите се позовава на практика на ВКС. На съда е известно наличието на противоречива практика по този въпрос, по която към настоящия момент не е налице уеднаквяване. Ето защо съдът намира, че следва да се придържа към досегашната си практика, която е и позастъпваната в съдебните актове на ВКС, според която при присъждане на възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие в полза на адвокат, регистриран по ЗДДС, дължимото възнаграждение съгласно чл.38, ал.2 ЗА във връзка с § 2а от ДР на Наредба № 1/09.07.2004 г. следва да включва ДДС, тъй като съгласно § 2а от ДР на Наредбата дължимият ДДС се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото възнаграждение, а предоставените от процесуалния представител – адвокат правни услуги съставляват облагаема възмездна доставка, като е без значение дали възнаграждението за процесуално представителство е предварително заплатено или е определено от съда по предвидения ред в чл.38, ал.2 ЗА. В този смисъл - Определение № 50088 от 10.05.2023 г. на ВКС по т. д. № 1445/2021 г., II т. о., ТК; Определение № 542 от 12.12.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 2725/2019 г., I т. о., ТК; Определение № 112 от 1.03.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 141/2019 г., I т. о., ТК; Определение № 297 от 9.07.2019 г. на ВКС по ч. т. д. № 1221/2019 г., I т. о., ТК и мн.др. В конкретния случай процесуалният представител на ищеца е представил доказателства за регистрация по ЗДДС, поради което следва да му бъде присъдено адвокатско възнаграждение с дължимия ДДС.

По аргумент от чл.78, ал.3 ГПК ответникът също има право на разноски при отхвърляне на исковете. Ответникът е направил следните разноски в рамките на настоящето производство: 40,00 лв. – внесен и изплатен депозит за свидетел, 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за САТЕ, 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СМЕ, 300,00 лв. – внесен и изплатен депозит за СПЕ, 5,00 лв. – такса за съдебно удостоверение, както и 15 000,00 лв. – договорено и изплатено адвокатско възнаграждение с вкл.ДДС. Процесуалният представител на ищеца е направил възраж.е за прекомерност на договореното адвокатско възнаграждение, което съдът намира за основателно. От приложената фактура № 0000000955 е видно, че е договорено адвокатско възнаграждение за изготвяне на отговор на искова молба и процесуално представителство в размер на 12 500,00 лв. (с ДДС – 15 000 лв.). Минималният размер на дължимото адвокатско възнаграждение без ДДС съгласно на чл.7, ал.2, т.2 и т.5 от Наредбата, изчислен за всеки от предявените искове, е в общ размер от 10 251,35 лв. (9 850,00 лв. – върху цената на иска за неимуществени вреди и 401,35 лв. върху цената на иска за имуществени вреди). Съдът намира, че не се дължи отделно адвокатско възнаграждение за изготвяне на отговор, тъй като такова е предвидено само в случай, че не се осъществява процесуално представителство – чл.9, ал.1 от Наредбата. Като взема предвид фактическата и правна сложност на делото, съдът намира, че на основание чл.78, ал.5 ГПК адвокатското възнаграждение на ответника следва да бъде намалено до размер от 11 000,00 лв. или 13 200,00 лв. с ДДС. След извършеното намаляване общият размер на

разноските на ответника възлиза на 14 145,00 лв. От тази обща сума ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника 5 440,38 лв., съразмерно на отхвърлената част от исковете.

Ищецът е освободен от заплащане на държавна такса на основание чл.83, ал.2 ГПК, поради което и на основание чл.78, ал.6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на ОС-Враца държавна такса върху уважената част от исковете в размер на 3 240,54 лв.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на Ц. Й. В., ЕГН *****, с адрес: ***, на основание чл.432, ал.1 КЗ вр. с чл.45 ЗЗД и чл.429 КЗ следните суми:

- **сумата 80 000 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение за неимуществени вреди – физически и психически болки и страдания от телесни увреждания, претърпени вследствие пътно-транспортно произшествие, настъпило на 23.08.2022 г., причинено от водача на товарен автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР***СК, който автомобил към датата на застрахователното събитие е имал валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност", ведно със законната лихва върху сумата, считано от 16.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата до пълния предявен размер от 130 000, 00 лв. като неоснователен;

- **сумата 1 013,45 лв.**, представляваща застрахователно обезщетение за имуществени вреди, претърпени вследствие пътно-транспортно произшествие, настъпило на 23.08.2022 г., причинено от водача на товарен автомобил марка "Фолксваген", модел "ЛТ 35", с рег.№ ВР***СК, който автомобил към датата на застрахователното събитие е имал валидна задължителна застраховка "Гражданска отговорност", ведно със законната лихва върху сумата, считано от 16.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на Ц. Й. В., ЕГН *****, с адрес: ***, направени деловодни разноски за експертизи в размер на **556,52 лв.**, съразмерно с уважената част от исковите претенции.

ПОСТАНОВЯВА на основание чл.236, ал.1, т.7 ГПК присъдените суми в полза на ищеца Ц. Й. В. да се преведат по посочената банкова сметка: BIC: UNCRBGSE, IBAN: BG75UNCR***, разкрита при банка „УниКредит Булбанк“ АД, с титуляр Ц. Й. В..

ОСЪЖДА на основание чл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 от Закона за адвокатерията ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на адв.Н. Н. Д., ЕГН *****, **сумата 8 941,62 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение с вкл.ДДС за оказана безплатна правна помощ съобразно уважената част от исковете.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 ГПК Ц. Й. В., ЕГН *****, с

адрес: ***, ДА ЗАПЛАТИ на ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, сумата **5 440,38 лв.**, представляваща направени разноски за депозити за експертизи, свидетел, такса и адвокатско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от исковете.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.6 ГПК ЗАД "ОЗК-Застраховане" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ***, ДА ЗАПЛАТИ в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд-Враца държавна такса в размер на **3 240,54 лв.** върху уважената част от исковете.

Решението може да бъде обжалвано пред Апелативен съд-София в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Враца: _____